

Pangandussektori I kvartali 2021 ülevaade

Eesti majanduskasv küündis 2021. aasta esimeses kvartalis ootamatult kõrgele ehk 5,4%-le. Koroonakriisiga seotu hoiab jätkuvalt majanduses, sealhulgas panganduses, riske kõrgel, eriti teatud sektorite puhul. Maksepuhkusel olevate laenude osakaal laenuportfellis vähenes eelmise aasta lõpu 2,5%-lt märtsi lõpuks 2,1%-le. 2021. aasta esimese kvartali lõpu seisuga ulatus ettevõtete maksepuhkusel olevate laenude osakaal ettevõtete laenuportfellis 2,6%-le, samal ajal kui majapidamiste võrreldav näitaja oli 1,7%.

Põhinäitajad	IV kvartal 2020	Muutus	I kvartal 2021
Laenujäägi aastakasv	2,3%	?	2,8%
Hoiuste jäägi aastakasv	20,3%	?	21,6%
Laenude ja hoiuste suhtarv	83%	?	82%
Pikaajaliste viivislaenude osakaal laenuportfellis	0,59%	?	0,60%
Likviidsuskattekindluse koefitsient	180%	?	183%
Puhaskasum	113 mln eurot	?	117 mln eurot
Kulude ja tulude suhe	47,9%	?	48,2%
Omakapitali tootlikkus	8,8%	?	9,6%
Varade tootlikkus	1,00%	?	1,08%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	26,3%	?	26,5%

Kui 2020. aasta lõpus oli pankade igapäevase eriraporteerimise andmete kohaselt viivislaene 2,5% majapidamiste ja äriühingute portfelist, siis 2021. aasta märtsi lõpus oli sama näitaja 1,9%. Restruktureeritud laenude osakaal oli eelmise aasta lõpus 3,2% ja märtsis 2,9%. Sektori mittetöötavate laenude osakaal oli esimese kvartali lõpus 1,8%. Esimese kolme kuu andmed näitavad samas, et kui ettevõtete mittetöötavate laenude osakaal kasvas esimeses kvartalis eelmise aasta lõpu 1,9%-lt 2,1%-le, siis majapidamiste vastav näitaja kahanes 1,6%-lt 1,4%-le.

2020. aasta teise kvartali väikesele laenujäägi vähenemisele järgnenud tagasihoidlikum kasv aasta teises pooles sai 2021. aasta esimeses kvartalis mõnevõrra hoogu juurde. Pangandussektori laenuportfell paisus märtsi lõpuks võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 2,8% (2020. aastal 2,3%) ehk 28,53 miljardi euron. Eelmise aastaga võrreldes vedasid laenumahu kasvu eelkõige eraisikud,

kuigi olulise panuse andis ka kohalike omavalitsuste laenujäägi kasv. Kuigi aastatagusega võrreldes mittefinantsettevõtete portfelli riigiettevõtete laenujäägi languse tulemusena mõnevõrra isegi kahanes, siis 2021. aasta esimese kolme kuu jooksul nägime ka siin veidi julgustavamaid märke. See tähendab, et mittefinantsettevõtete portfelli kasvas eelmise kvartaliga võrreldes 1%, panustades sellega ka märgatavalt kogu sektori laenujäägi suurenemisse. Kvartalikasv tulenes eelkõige ehitus-, kinnisvara- ja veondussektorist.

Enam kui 90 päeva võlgnevuses olnud laenude osakaal laenujäägis püsis märtsi lõpus 0,6%-l. Aasta varem oli see 0,8%. Allahindlused ületasid esimese kvartali lõpus üle 90 päeva viivises olnud laenude mahtu 1,38kordselt, kolm kuud varem oli sama näitaja 1,44.

Laenukvaliteedi üldpilt on jätkuvalt hea. Selles on märkimisväärne roll kindlasti nii maksepuhkustel kui ka muudel toetusmeetmetel. Teatud riskide kasvule on eelnevates kvartalites viidanud mittetöötavate tarbimislaenude osakaalu suurenemine ja sel aastal ka äriühingute mittetöötavate laenude osakaalu aeglane kasv ning äriühingute maksepuhkuste mahu languse pidurdumine või isegi kasv maikuus.

Nii nagu eelnenud kvartalites, jätkus hoiuste mahu kiire kasv ka aasta esimeses kvartalis, hoogustudes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 22% ja kvartaliga 2,1% ehk 34,9 miljardi euroni. Mõningast rahunemist oli esimeses kvartalis siiski näha, sest hoiuseid lisandus väiksemas mahus kui eelnenud kolmes kvartalis keskmiselt. Aastaga on kasvanud kodumajapidamiste, ettevõtete, aga ka finantseerimisasutuste ja riiklike hoiuste maht.

Hoiuste mahu kiirem kasv lükkas laenu-hoiuste suhtarvu 1 protsendipunkti võrra madalamale ehk 82%-le (III kv 2020: 83%). Ka pangandussektori likviidsuskattekindluse (LCR) likviidsete varade maht jätkas mõnevõrra aeglasemas tempos kasvu, suurenedes aasta esimese kolme kuuga 6,1% ehk 12,6 miljardi euroni. Sektori LCR likviidsete varade ja kogu varade suhe kerkis sellega seotult eelnenud kvartali 27,2%-lt 28,1%-le ja LCR-kindluse 180%-lt 183%-le. Kõik pangad täitsid jätkuvalt likviidsuskattenuuet ehk 100% LCR-normatiivi. Lisaks likviidsuskattenuude täitmiseks mõeldud vahenditele on pankadel muid likviidseid vahendeid, näiteks hoiused krediitiasutustes, ja koos nendega kasvas likviidsete varade osakaal märtsi lõpuks juba 35,3%-le (kolm kuud varem 34,0%).

Pangandussektor teenis neljandas kvartalis sooloarvestuses 117 miljonit eurot puhaskasumit ehk 7,2 miljonit enam kui aasta tagasi samas kvartalis. Vaatamata vähenenud tulule ja suurenenud tegevuskulule aitasid pangandussektori puhaskasumit suurendada oluliselt väiksemad krediitkahjud (2020. aasta esimeses kvartalis 40 miljonit eurot vs. 2021. aastal 15 miljonit eurot). Sektori omakapitali tootlikkus ulatus aasta esimeses kvartalis 9,6%-ni (2020. aastal 8,8%). Kulude-tulude suhtarv jäi eelnenud kvartaliga võrreldes sarnasele tasemele ehk 48%-le. Konsolideeritud taseme CET1 suhtarv kosus detsembri lõpuga võrreldes 0,06 protsendipunkti 27,1%-ni (aasta tagasi 26,3%). Koguomavahendite suhtarv suurenes kvartaliga 0,13 protsendipunkti ehk 28,0%-ni.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Pangandussektori laenukvaliteet püsis 2021. aasta esimeses kvartalis hea. Samas on nii esimese kvartali kui ka viimase aasta head tulemused osaliselt saavutatud tänu erinevatele toetusmeetmetele.
- Mittetöötavate laenude ja pikaajaliste viivislaenude osakaal püsis 2021. aasta esimeses

kvartalis 2020. aasta lõpu tasemel, aga äriühingute mittetöötavate ja ka stage 2 laenude osakaal kasvas. Seejuures suurenes lisaks Koroonakriisist enam mõjutatud majutus- tootlustus- ja meelelahutussektorile ka veondus- ja kinnisvarasektori mittetöötavate laenude osakaal.

- Pärast koroonakriisi esialgset mõju on sektori laenujäägi kasv hoogustumas. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas see esimeses kvartalis 2,8%.
- 2021. aasta esimese kvartali lõpu seisuga võib Eesti pangandussektori likviidsusrisi madalaks pidada.
- Eesti pankade kasumlikkus on kõrge. Kuid hoolimata vaktsineerimise edenemisest ei ole koroonakriisiga seotud majandusriskid veel kadunud.
- Tugev kapitaliseeritus aitab Eesti pangandussektoril võimalike krediidikahjumitega edukamalt toime tulla, vähendades ka kapitaliga seotud riske.

[Pangandussektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 16.07.2021